

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

stanovna leto 10 K, za polžeta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverostopne petih vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

Odgovor „Edinosti“ in dr. Gregorinu.

„Edinost“ je odgovoru, na nas naslovljenem, iztaknila, da ne stanejo kraške volitve, katere je frivolno in preobestno provzročil dr. Gregorin, 50.000 kron, ampak manj. Mi smo ta znesek le tako vrgli na papir. Zakaj je pa ona, ki je računila, hotela po enakem merilu prisoditi volitvene stroške cele dežele dr. Gregorčiču? Ali je morda dr. Gregorčič ukazal laškimi liberalcem, da naj obstruirajo? Kaj takega si menda od ene osebe ne da ukazati proti lastnemu prepričanju noben poslanec, in naj bode ona oseba tudi predsednik njegovega kluba sam? Lahi niso obstruirali na kak ukaz dr. Gregorčiča, ampak ker so jim hoteli laški klerikalci zvezani s slovenskimi liberalci (med njimi liberalni dr. Gregorin) odjesti eno odborniško mesto. Torej liberalni lahi so vzdržavali obstrukcijo, Gregorinovi somišljeniki in zavezniki so jo provzročili, in dr. Gregorčič naj plača stroške!!! Zares „kunštna“ je tetka „Edinost“! Ako bi se ne bili lib. lahi videli prikrajšane po zvezi Gabršček-Gregorin-Faidutti, bi jih ne bil živ krst prisilil k obstrukciji. To je vse, če bi bila provzročila obstrukcija razpust dež. zbora, kar mi seveda zanikamo. Zadnje kraške volitve pa je provzročil dr. Gregorin sam in nikdo drugi. Njegova izvolitev je bila potrjena in on jo je sam na uprav buršikozen način uničil. Mandat, s katerim so ga Kraševci na lastne stroške počastili, je zabrusil deželnemu glavarju pod noge in zdaj je po kraških liberalnih magnatih zaslepljene in zapeljane volilce zopet ponižal, da so mu mandat pobrali in mu ga zopet izročili! Tako, kakor najnovejši volilci Gregorinovi ne ravnavajo zavedni možje, ki gledajo kaj na svojo čast, ampak tako ravna nesamostojno misleče ljudstvo, ki se da terorizirati. Tem častnejša prikazen so torej oni naši volilci, ki so gledali magnatskemu liberalnemu terorizmu v obraz in mu niso uklonili tilnika. To so možje trdni kot kraška skala! Slava jim!

„Edinost“ je prinesla dan pred volitvijo dopis „S Krasa“, ki si prizadeva Gregorinove volilce že naprej nekoliko opravičiti. Ta dopis je bil gotovo skovan v kaki uredništvni ali odvetniški sobi v Trstu. Težko bi verjeli, da ga je spisal roka kakega liberalnega kraškega magnata, Gregorinovega prijatelja. In „Edinost“ ima predrzno čelo trdit, da ni Gregorin za volitev „niti s prstom ganil“! Ta dopis je poln advokatskih fraz. Pravi, da so Kraševci ponosni na takega poslanca (kakor je Gregorin), ki se zaveda v polni meri svojih dolžnosti napram svojim volilcem in napram zahtevam položaja sploh. — Ha, ha, ali vidite advokata, kako kuka izza teh vrstic?! Vprašamo, kake dolžnosti je imel dr. Gregorin kot zastopnik kraških kmetov? Menda najprej delati na to, da se izboljša obupno gmotno stanje kraških volilcev-trpinov. Že stari Rimljan Seneca je učil: Primum esse, tum philosophari. (Najprej biti, potem modrovati)! Če bi dr. Gregorin vprašal svoje volilce: kaj hočete od mene? bi dobil skoro enoglasni odgovor: Rešite nas iz siromaštva! izprosimo nam od deželnega zbora gmotnih podpor! Ali je pa dr. Gregorin za to prvo in glavno potrebo kraškega siromašnega ljudstva do zdaj kaj storil?

Na to znanje pristojna „Edinostina“ fraza: „Niti s prstom ni ganil“! Pa porede „Ed.“: Saj ni imel prilike. — Seveda ne, ker se je zmeraj puntal. V zadnjem zasedanju je bilo sto in sto prilik, ali Gregorin je žvižgal na te prilike, on, bogato obdarjen z vsem, kar ponujajo veliko mestne udobnosti, se ni čutil zastopnikom kraškega kmeta, pač pa tržaških liberalcev, in ko je videl, da dobiva slov. liberalizem klofute vrh klofut, je brcnil kraške volilce od sebe in — tekel v Trst. Tu ima „Edinostin“ dopisnik sliko, kako „se dr. Gregorin zaveda v polni meri svojih dolžnosti napram svojim volilcem.“

Kaj pa „napram zahtevam položaja“? G. dopisnik misli položaj naših liberalcev v zbornici. Ta položaj je pač slika lib. položaja zunaj zbornice, in ta je tak, kakor ga liberalni karbonarji zaslužijo: „Mizarska zadruga“ v konkurzu, „Narodni piruhi“ postajajo klopotci, „Ljudska posojilnica“ životari, „Trg-obrt. zadruga“ komaj diha. In za slabo lib. politiko in slabo lib. gospodarstvo naj bi se kraški kmet trpin še žrtvoval!! G. dopisnik, ali ste padli na glavo? — In kraški kmet, kateremu je goriška bankerotna liberalna stranka (zaveznica dr. Gregorina) deveta briga in deveta dežela, naj bi šel še v boj za „dostojanstvo (!!)“ te stranke, kakor čveka „Edinostin“ dopisnik ter naj bi se čutil žaljenega, ker se niso potrdile liberalne volitvene profizakoničnosti v veleposrestvu, ki mu je druga deveta briga. On, kmet-trpin, ki mora gledati na vsak vinar, kam ga obrne, naj stopa v bran za liberalne kolovodje, ki „frckajo“ s tisočkami in stotisočkami!! G. dopisnik (in naj bode pa ta ali oni) s takimi oslarijami bi morali „Edinost“ že „šonati“!

Temu enakoredno je tudi hvalisanje (ali samohvala), katero je tako neumno, da bi utegnilo na neumnosti kaj izgubiti, ako bi se mi drznili le besedico izpremeniti; zatorej čuj, svet, dobesedno in strmi: „Kar je dr. Gregorin storil za Slovence Trstu, ne stori dr. Gregorčič z vsemi svojimi poslanci, tudi če živi še 50 let“. Na to budalost kaj več drugič.

Vrnimo se k odgovoru na naš naslov! „Edinost“ pravi, „da si „Gorica“ ne more misliti volitev drugače, nego s podkupovanjem volitev“. Z drugimi besedami bi se reklo: Slov. ljudska stranka na Goriškem dosega uspehe pri volitvah le z denarjem. In ne z zaupanjem. Ta perfidna insinuacija bije „Edinost“ samo po zobeh. Ona neprenehoma trdi, da je obstrukcija dr. Gregorčiča provzročila nove volitve, trdi pa tudi, da si mi in seveda tudi dr. Gregorčič ne moremo misliti volitev brez podkupovanja, torej, da dr. Gregorčič iz same preširnosti zapravlja denar svoje stranke. Odkod naj ga pa stranka vzame? Ona nima za to nobenega fonda, kakor ima liberalna stranka svoj „Narodni sklad“. In če bi naša stranka res trosila denar za volitve, bi se mi ne bili drznili obžalovati Kraševcev zaradi volitvenih stroškov, ker bi nam bili kraški volilci dajali od vseh strani odgovor: Saj ste nas odškodovali, Vi. — Sicer pa naj „Edinost“ ne govori o vislicah v rabeljnovi hiši! Ravno za kraške volitve so prihajali v naše uredništvo kmečki agitatorji z liberalnimi kronicami v žepu. Eden je bil celo tako prefigan (znan nam je po imenu), da je cel šon liberalnih gla-

sonic položil na našo mizo, rekoč: „Glasovnice držite Vi, svitile kronice pa obrdržim — jaz“.

Škandal, da mu ni para.

Tako poroča „Edinosti“ neki človek, ki ga je bila vlada vzela provizorno v svojo službo, a ga je mislila vže odsloviti, a se je potem z raznimi obljubami utihotapil v drugo službo, da razliva sedaj lahko iz varnega zavetja po časopisih in shodih svoj liberalni žolč proti naši stranki, uverjen v svoji domišljavosti, da je ta kriva, da ni on zasedel mesto deželnega poslanca in odbornika, za katero se smatra predistiniranim.

„Škandal, da mu ni para“, piše ta človek v zadnji „E.“ od nedelje, v oni „Edinosti“, ki je postala pravo smetišče, na katero meče vsakdo lahko vso svojo notranjo gnjilobo, najpodlejša obrekovanja proti naši stranki, sploh ves smrad svoje podle duše.

In kaj je pa vendar dalo povod temu dopisunu, da meče svojo notranjo gnjilobo na naše stranke?

Čujte! Voditelj poljedelskega ministerstva je šel oficijelno v Trst, da bi prisostvoval splavu ladje „Zrinji“, ki se je vršil dne 12. t. m. Nenapovedan prišel je prej v Gorico in si strogo prepovedal vsak sprejem. Obiskal je tudi deželnega glavarja. Pred razgovorom je izrazil željo, da obiše tudi obe kmetijski šoli. Ker ga ni mogel deželni glavar tja sprejeti, naročil je deželnemu tajniku, da ga nadomestuje. Pri tem pohodu ni bilo ne slovenskih ne italijanskih odbornikov, ker si je Nj. ekselenca vsak oficijelni sprejem prepovedal.

Iz tega kuje neki hudobnež kapital proti našim odbornikom, namreč proti dr. Gregorčiču, o katerem ve, da nima „dokler ni zaključeno državnozbornsko zasedanje, pri deželnem odboru ničesar opraviti, proti prof. Berbuču in dr. Stepančiču, ker niso sprejeli ministra na slov. oddelek kmetijske šole in mu razkazali to in ono. Vidi se, da to hudobno človeče, ki meče svojognjilobo v „Edinost“, nima niti pojma o dostojnosti. Ali naj bi se bili naši odborniki vsilili voditelju poljedelskega ministerstva ter riskirali, da bi jih zavrnil z uljudnim izgovorom, da ne sprejema nobenega? Naj bi ti morebiti igrali isto vlogo, kakor Lojze, ki je zlezal v gosposko zbornico, kjer so mu vraia pokazali?

Mi obrnemo bržolo in pravimo: Škandal, da mu ni para, je to, da se nista poklonila poljedelskemu ministru zastopnika Krasa, dr. Gregorin in A. Štrekelj, ko sta vedela, da pride minister oficijelno v Trst. Tam bi bila prilika, da bi mu razložila, kaka mizerija vlada na Krasu, kako neobhodno potrebno bi bilo, da Nj. ekselenca poviša prispevek za nabavo krme, inake izgine živinoreja na Krasu. Lagati in obrekovati, da je deželni odbor dobil 93.000 K za seno in da se je 60.000 K poizgubilo, to je lahko; a preklicati tako nesramno laž, to se ne zdi „Edinosti“ potrebno. Obrekovati, da je deželni odbor delil brezplačno seno po Furlaniji, to znajo ti brezvestni hudobneži; a ko se nudi prilika, da bi kaj izposlovali od mero-dajnih oseb, tedaj se skrivajo po kavarinah. To je škandal, da mu ni para.

Politični pregled.

Posojilo dovoljeno. Vlada ne dobi 182, ampak 220 milijonov!

Proračunski odsek je z 25 glasovi proti 21 pooblastil vlado, da najme za pokritje izrednih vojaških stroškov posojilo v znesku 220 milijonov kron, mesto od vlade zahtevanih 182 milijonov, z obvezo vlade, da postavi v proračun za leto 1910 one postavke, ki so bile zapostavljene.

Jugoslovanske stranke.

Ta teden bo odločilen za usodo aktualne jugoslovanske politike za dogleden čas. Do srede tedna, skoraj gotovo že v torek se odloči, se li izvrši krepka jednotna organizacija jugoslovanskih poslancev — ali pa se izvede popolna ločitev Vseslovenske Ljudske Stranke od vseh ostalih jugoslovanskih strank. V smislu znanih izjav voditelja S. L. S., dr. Šusteršiča, na shodih v Mariboru in na Jesenicah ter v raznih listih, je „Slovenski klub“ ne zmeneč se za vse postranske ozire, imajoč v očeh le veliko skupno stvar vesoljnega jugoslovanstva, započel pretekli četrtek velevažno akcijo, ki meri na to, ustvariti trdno podlago za skupno politično delovanje vseh jugoslovanskih strank v državnem zboru. „Slovenski klub“ se ni omejil na kake meglene nasvete: stavil je marveč „Zvezi južnih Slavena“ jasne, konkretne predloge, ki so popolnoma sposobni privedi do zaželjenega uspeha. Podrobna vsebina teh predlogov še ni znana, toda čuje se, da so predlogi sijajen dokument samozatajevanja v skupni blagor domovine. Vseslovenska Ljudska Stranka se čuti dosti močna, nastopiti konciliantno in prinesiti tiste žrtve, ki jih smatra kot potrebne za sveto stvar! „Zveza južnih Slavena“ je tudi s svojim sklepom priznala predloge „Slovenskega kluba“ kot sposoben temelj za nadaljna pogajanja. Ta pogajanja stopijo v odločilni stadij ta torek. Če bode uspeh pogajanj ugoden, zadobi vsa aktualna jugoslovanska politika v Avstriji novo lice in jednotni nastop jugoslovanskih poslancev v državnem zboru bo pomenjal tudi bistveno ojačenje Slovanske Jednote. V slučaju pa, da bi se pogajanja razbila, bode Vseslovenska Ljudska Stranka v bodoče nastopala popolnoma neodvisno od ostalih jugoslovanskih strank, ki so danes zastopane v državnem zboru. Ločitev bo potem popolna. Vseslovenska Ljudska Stranka se čuti tudi za ta slučaj zadosti močno in se ne boji nikakoršnih posledic. — Samo po sebi se umeje, da ostaneta „Slovenski klub“ in „Zveza južnih Slavena“ v vsakem slučaju slej ko prej v zvezi „Slovenske Jednote“. — Slovanska in nemška javnost, z vlado vred, pričakuje z največjo napetostjo odločitev jugoslovanskih poslancev. S posebnim zanimanjem zasledujejo razvoj te velevažne zadeve Italijani, kar je razumljivo glede na posebno aktualnost vseučiliškega vprašanja.

Volilne liste za bosansko hercegovsko deželnozbornsko volitve.

„Večernji Sarajevski List“ je objavil že dovršene volilne liste za bosanske in hercegovske deželnozbornsko volitve. Vseh volilcev je 402.164 in sicer je srbsko pravoslavni volilcev 173.127 ali 43,05 odstotkov, mohamedanskih

137.365 ali 34:15 odstotkov in rimsko-katoliških volilcev 88.929 ali 22:21 odstotkov. Ostanek 2744 volilcev oziroma 0:59 odstotkov se razdeli med Žide in na konfesije, ki nimajo mandatov.

Bosanski deželni zbor bo otvorjen 13. junija. Temu činu bo prisostvoval nadvojvoda Leopold Salvator.

Stavka francoskih železničarjev.

Francoski železničarji žugajo zopet s splošno stavko.

Štanjel 10. 4. 1910.

Pa kaj ga martra tod okrog, se vprašal Štanjec je premnog, kaj išče spet pokora tu, ne bo pred njim že skor miru?

Tako so vgbali ljudje, in skupaj stikali glave, Ko Gabršček je naznanil shod, da reši liberalni brod.

Pri Starcu, kjer je restavrant, tam vzame sobe kar vse v štant, na tisoč pride skup ljudi, za prostor, prostor ga skrbi.

Pa glej ga šmentle malo, mal' jih župan skupaj je zbobnal. „Vdeležba pičla, kaj bo to, smolo imam, smolo, smolo!“

Predsednik župan, Lipe je, in Dreja pa naj kaj pove; telečji gulaš ta diši, kaj mar so druge nam reči!

Popoldan greste zame v boj, Veš, Lipe drag, kolega moj, še eden glas ne sme v Rodik, naj Babič še je tak svetnik!

Pa zmagal le za en si glas, korajžni Dreja, tu pri nas, in tega ti je Lipe dal, da mož-beseda je ostal!

Našim veleposestnikom.

Na noge, veljaki, pogumno na boj, naprej poštenjaki za rod mili svoj!

Zavest za pravico Vam polni srca, zatrite krivico, ki žep le svoj zna!

Vas tlačil kot mora ohol je sovrag, zasveti Vam zora rešitve in zmag!

Z jekleno desnico vrzite ob tla sovražno trojico, da konec bo zla!

Vse-ljudska zastava, mogočno naprej, na Te' zdaj zre Slava do Adrije mej!

Domače in razne vesti.

Volivcem veleposestnikom! — Za prihodnjo soboto dne 23. aprila ste klicani v Gorico na volišče v deželno hišo, Stolni trg h. št. 8, da izvolite tri deželne poslance, ki naj Vas zastopajo v deželnem zboru goriškem.

Jasno je kot beli dan, da Vaši zastopniki za se ne bodo mogli delati čudežev v deželnem zboru, ampak da jim bo mogoče, varovati Vaše koristi edino le tedaj, ako bodo previdno in složno postopali z ostalimi člani deželnega zbora.

Veleposestniki, zbrani na zaupnem shodu v „Centralu“ v Gorici dne 18. t. m., so temu soglasno pritrtili ter izrekli se za to, da veleposestniki naj izberejo zastopnike iz med sebe, in sicer take, ki so voljni in sposobni, sodelovati z ostalimi slovenskimi poslanci v splošno korist dežele.

Z ozirom na ta sklep predlaga Vam podpisani volivni odbor kot kandidate za volitev dne 23. t. m. naslednje gos-

Bolko Leopold,
veleposestnik in župan v Črničah.

Grča Blazij,
veleposestnik in župnik v Šempasu.

Zucchiati Anton,
veleposestnik in župan v Medani.

Volivci veleposestniki, oklenite se teh kandidatov, glasujte za nje, in Vaše koristi bodo varovane v kolikor je to mogoče v takem zastopu, kakor je naš deželni zbor goriški.

V Gorici, 18. aprila 1910.

Volivni odbor združenih veleposestnikov:

Alojzij Grča,
Žiga grof Attems, Miha Zega
Josip Šinigoj.

Dr. Franko, odvetnik v Gorici in upravitelj konkurzne mase „Mizarske zadruge“ v Solkanu, kliče z enologom (vinolovcem) Fr. Kocijančičem iz Podgore slovenske veleposestnike na zaupni shod k „Jelenu“ (podjetje Andreja Gabrščka), da dne 21. aprila ob 11. uri predp. „dajo izraz ogorčenja in solidarnosti za nečuvno žaljenje, ki se jim je zadalo pri zadnjem zasedanju deželnega zbora s tem, da se ni priznala popolnoma pravilna izvolitev njihovih treh poslancev.“

Volitev, pri kateri volijo mladoletni in taki, ki so že volili v drugih skupinah, pri kateri se odklanjajo pravilna pooblastila iz ničevih razlogov, pri katerih volijo neopravičenci, vsled česar se je po razsodbi državnega sodišča kršil volivni zakon, — je po oklicu dr. Frankota in dr. Kocijančiča „popolnoma pravilna izvolitev.“ — Bog nas varuj takih juristov in enologov v deželni zbor!

Volivci, pridite pa povejte sklicateljema, kar zaslužita: da naj se bavita s konkurzi, in trtno ušjo, pa ne z deželno upravo.

Nadzornik trtne uši Alojzij Štrekelj, pravni zastopnik trgovsko-obrtne zadruge, ki žene v konkurz, dr. Treo in upravitelj konkurzne mase v Solkanu dr. Franko — naj bi zastopali naše veleposestvo v dež. zboru! Daleč sega domišljavost nekaterih ljudij!

Procesija, ki jo je priredilo „Slov. kat. del. društvo“ v Gorici na Sv. Goro minulo nedeljo, je bila izredno velika.

Nedeljska volitev v trgih se je izvršila tako, da je bil izvoljen A. Gabršček deželnim poslancem. Naš kandidat g. Mrevlje je dobil, kakor spodaj razvidno, lepo število glasov. Posebno Križani, njegovi rojaki, katerim županu je uže več let, so mu izkazali zaupanje Izid volitev je ta-le:

	Mrevlje	Gabršček
Ajdovščina	2	38
Bovec	29	30
Kanal	32	23
Kobarid	3	53
Komen	20	37
Sv. Križ	43	19
Nabrežina	—	30
Sežana	3	49
Tolmin	38	63
	170	342

Dober tek tržanom, ki so oddali svoje glasove Andreju Gabrščku! So pač tudi taki želodci, katerim pride vsaka hrana prav!

Županom v Solkanu je bil izvoljen dosedanji podžupan g. Jožef Vuga.

Smrtna kosa. Včeraj so pokopali onega Petra Piani-ja, ki je bil zapleten v znano tihotapsko zadevo. Piani-ja so namreč prepeljali iz preiskovalnega zapora v tukajšnjo bolnišnico usmiljenih bratov, kjer ni hotel zadnje dni ničesar zaužiti. Bil je jako otožen. Piani je bil doma iz Dolenje in zapušča vdovo in več otrok.

„Soča“ o konkurzu Mizarske zadruge popolnoma molči. Le o likvidaciji govori in svetuje mizarjem, da naj ohrani-

mom je še pisala, kako da cvete M. z. „Soča“ torej brije naprej norce z mizarji! Čujte namreč, kaj piše: „Prišlo je, kar je moralo priti! T. o. z. je sicer zarubila vse premičnine in nepremičnine, toda njen namen je ohraniti Solkanem, kar je v njihovo dobro.“ Ali ni to vrhunec cinizma?

Nadalje piše „Soča“: „T. o. z.“ je tudi zadostno obožena za boj proti vsem sovražnikom. Ko bo konec, potem javno obračunamo z ljudmi, ki žive le od zdražbarij in hujskarij.“

Koga meni tu „Soča“? Saj menda morebiti ne svojega gospodarja? Sicer bi pa „Soča“ najbolje storila, ako bi o „Trgovski zadruzi“ molčala, kajti naduha je jako sitna in težko ozdravljiva bolezen!

Gosp. Teodor Hribar se gospodu Andreju Gabrščku iskreno zahvaljuje, da je v svoji „Soči“ brezplačno naznanil, da je postal lastnik „Krojaške zadruge“. Iz hvaležnosti daruje „Šolskemu domu“ 80 v, „Gregorčičevemu Domu“ 80 v, „Alojzijevišču“ 80 v, „Slov. sirotišču“ 80 v, „Dijaški mizi“ 80 v.

Dr. Gregorina izvolitev. Neki hudomušnež nam je poslal naslednje vrstice: Kaj naredi deželnozbornska večina z Gregorinovo izvolitvijo? Ali jo potrdi ali ne? Zadnjič jo je potrdila, a dr. Gregorin je utekel iz zbornice. Večina deželnozbornska, na katero se je izgovarjal, je ostala in ostane ista. Kaj zdaj? Če mu večina zopet verificira mandat, mora Gregorin, če hoče ostati dosleden, zopet bežati iz zbornice. Da ne dobijo Kraševci zopet novih volitev, priporočam deželnozbornski večini: da Gregorin ostane, naj ne potrdi njegove izvolitve. Zanj bo menda treba kuhati klobaso v posebni loncu.

Osnova za odgovor listu „Edinost“. „Edinost“ je postala odgovorov željna. Ker doslej ni bila, hočemo priti nje želji na pomoč in jo spomniti na vprašanja, na katera nam je ostala odgovora dolžna.

Pred mesecem in dnem nas je počastila z naslovom „novodobni goriški Vihingi“. Mi smo se temu uprli in na podlagi dejstev dokazali, da je vse, kar se je doslej naredilo od slovenske strani za slov. šolstvo v Gorici, delo našega dr. Gregorčiča in naše stranke, in da je gospoda pri „Soči“, tej intimni prijateljici „Edinosti“, skušala in skuša to delo zavirati in podirati, ter njej zato pristoji naslov „Goriški Vihingi“. „Edinost“ naj svojim čitateljem naznani, koliko šolskih poslopij, koliko šol oziroma razredov, koliko učiteljev in učiteljic, koliko učencev in učenk ima slov. šolstvo v Gorici in koliko stane na leto, kar je vse zasluga naše stranke. („Gorica“ št. 17. in 19.). Ko je o tem obvestila svoje čitatelje, naj dokaže, da smo mi „novodobni Vihingi“. Ona hoče od nas odgovora na svoja vprašanja iz najnovejšega časa, mi smo ji začeli ustrezati v zadnji številki, smemo torej pričakovati od nje odgovora na naša vprašanja iz starejšega časa. Na delo „Edinost“! Mi bomo nadaljevali.

Zlobnost. Kdor hoče vedeti, kako zlobno zavija „Edinost“ in piše kakor ji kaže, naj čita to-le: V nedeljski številki je priobčila članek, v katerem napada naša deželna odbornika prof. Berbuča in dr. H. Stepančiča, češ, da se nista poklonila voditelju poljedelskega ministerstva dr. Poppu, ki se je minuli teden mudil v Gorici in pravi, da semeniški profesor Gregorčič, realni profesor Berbuč in sodni svetnik Stepančič se po poklicih umejo na kmetijstvo toliko kot zajec na boben in da bi bili v zadregi z odgovorom, ako bi jih minister kaj vprašal o kmetijstvu. V isti sapi pa piše, kako pridna sta dr. Pajer in dr. Pettarin, ki sta ministru razložila težnje Furlanije. Nesramni zavijač se je pri tem ugrizel. Dr. Pajer je po poklicu odvetnik, dr. Pettarin pa deželni uradnik, torej ni ne eden ne drugi kmet. Potem se razumeta tudi imeno-

ker nista po klicu kmetovalca. Ali ni tako! Seveda obrekovalcem v „Edinosti“ to ne pojde v glavo, pač pa hočejo oni da dr. Pajer in dr. Pettarin sta kmetovalca, dr. Gregorčič, dr. Stepančič in prof. Berbuč pa le uradniki. Tako zamorejo pisati ljudje, ki jim zavist razjeda notranjščino in jim črv vesti ne da miru. Sramujte se, grdi zvijači!

Porotno sodišče v Gorici. Porotne obravnave prične v Gorici dne 30. majnika t. l. Predsedoval jim bode predsednik tukajšnjega okrožnega sodišča Cazzafura. Njegova namestnika bodeta višjesodna svetnika grof Albert Coronini in Matija Rutar.

Razpisana je služba za izpraznjeno mesto paznika v c. kr. moški kaznilnici v Gradiški. Prošnje je vložiti pri c. kr. ravnateljstvu omenjene kaznilnice do 24. t. m.

Prvi šparglji. — Prve šparglje so prinesli na naš trg minuli teden. Cena jim je bila od 2:80 K do 4:00 K za kilogram.

Nov vozni red, veljaven od 1. maja t. l. izda, kakor navadno, trgovec g. Teod. Hribar. Vozni red, ki bo še popolnejši od zadnjega, izide prve dneve maja.

„Centralna posojilnica“ v Gorici je denarni zavod za ljudstvo. Ukljub devet milijonskemu prometu v minolem letu kaže računski zaključek le 13.000 K čistega dobička. Iz tega se jasno vidi, da „Centralni posojilnici“ ni za dobiček, ni za ogromne rezervne zaloge, marveč ji je na tem ležeče, da dobi ljudstvo po nizki ceni denar. Ta solidni denarni zavod je edini v deželi, ki posojuje denar po tako nizkih obrestih, kakor noben drugi. Zaradi tega uživa splošno zaupanje tudi pri naših političnih nasprotnikih. Načelstvo se drži navodila, naj ima ljudstvo dobiček od zavoda. Zavod naj ne izmoguje ljudstva z visokimi obrestmi, kakor delajo to nekateri drugi, ki pa vkljub temu niso tako solidni kakor naša „Centralna posojilnica“. Svoje blagodejno delovanje se pozna po celi deželi, najbolj v onih krajih, kjer imajo raiffeisenovke, katerim je „Centralna posojilnica“ prava mati. — Vsaka hvalna beseda v tem zavodu je odveč. Delo samo govori dovolj jasno.

Razpis natečaja. — Pri deželnem stavbnem uradu v Gorici se odda mesto inženirja. Prosilci za to mesto imajo vložiti svoje prošnje pri deželnem odboru najkasneje do 15. maja t. l. Prošnje se morajo opremiti s potrebnimi listinami spričujočimi dovršene študije, eventualno praktično usposobljenost, ki so si pridobili prosilci kot tehnični funkcionarji pri javnem uradu, znanje deželnih jezikov in druge zmožnosti, ki jih zahtevata pravilnik za deželni odbor in statut za osebe deželnih uradov. Nadaljna pojasnila o plači in nadaljnem povišanju kakor tudi o vseh drugih podrobnostih natečaja se podeljujejo ob uradnih urah pri deželnem odboru.

Prestolonaslednik nadv. Franc Ferdinand se je v nedeljo zvečer ob 10. uri, vračajoč se z Brijunskih otokov, peljal z brzovlakom skozi Gorico na svoj grad v Konopišt na Češkem.

Vabilo na III. redni občni zbor „Slovenskega lovskega društva“, ki se bo vršil v nedeljo, dne 24. aprila 1910 ob 3. uri popoldne v hotelu „Mirija“ v Ljubljani. Vspored: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Volitev predsednika in podpredsednika. 6. Volitev 4 odbornikov in 2 namestnikov, stanujočih v Ljubljani. 7. Volitev 6 zunanjih odbornikov in 4 zunanjih namestnikov. 8. Samostojni predlogi. (Po § 20. dr. pravil je samostojne predloge prej pisмено naznaniti odboru.) 9. Slučajnosti. Po § 20. dr. pravil je za sklepčnost občnega zbora potrebno, da je ena tretjina članov navzočih ali vsaj veljavno zastopanih. Pooblastila so dopustna, vendar sme vsak član na občnem zboru zastopati samo 5 odstotnih članov,

nico zastopanih članov. (Kdor nima izkaznice, najda pooblaščenca položnico o plačani članarini).

V slučaju, da na 3. uro pop. sklicani zbor ne bo sklepčen, se bo vršil uro pozneje, torej ob 4. uri popoldne, v istih prostorih drugi občni zbor, ki bo sklepčen ne glede na število udeležencev.

Ker je v zadnjem času pristopilo k društvu mnogo članov Koroškega, Primorskega in Štajerskega, bi bilo želeli, da bi bili slovenski lovci teh dežel tudi v odboru zastopani. Zato prav pri srčno vabimo vse slovenske lovce, vzlasti pa one s Koroškega, Primorskega in Štajerskega, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo in sicer v častnem številu, saj je občni zbor edina prilika celega leta, kjer si lovci moremo obrazložiti svoje težnje in želje. Pričakujemo pa tudi od ostalih slovenskih lovcev, da ta dan pokažejo svojo zavednost. Komur je res lov pri srcu, kdor želi, da se slovensko lovstvo ojači in konsoliduje, ta ne bo ostal doma. Odbor.

Ob Binkoštih se vrši na Dunaju prvi vseavstrijski esperantski dan. Ker je takrat že otvorena mednarodna lovška razstava, pride ta čas mogoče tudi kateri slov. esperantist na Dunaj. Ta naj ne zamudi prilike, obiskati esp. dan, da bo videl, kako zmaguje esperantska ideja. Natančnejša pojasnila daje radovoljno Lj. Kaser, Juršinci pri Ptuj, Štaj.

Vas Brda na Kranjskem pogorela. — V petek dopoldne pogorela je gorska vas Brda, župnije Radovljica. Vas sama leži na griču pod planino Jelovca. Hiše v vasi so bile ozko skupaj in krite s slamo. Ljudje so bili dopoldne večinoma na polju in na senožetih.

Pogorelci so večinoma revni posestniki, zadolženi in zato nujno potrebni podpore. Zavarovani so bili za malenkostne vsote. Zato se obračamo do usmiljenih src za podporo, bodisi v denarju, ali obleki ali živežu. Brdski župni urad je pripravljen sprejemati darove in jih razdeliti med nesrečne pogorelce.

Občni zbor „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani. V sredo se je vršil v Ljubljani redni občni zbor „Slov. pl. društva“. Iz tajnikovega poročila se je izvedelo, da je imelo društvo koncem leta 1909 3102 članov, in sicer osrednje društvo 976, podružnice 2126. Podružnic je bilo dvajset. Število članov se je v letu 1909 pomnožilo za 393. Glede društvenega lista „Planinski Vestnik“ je c. kr. deželni šolski svet za Kranjsko oficijelno opozoril vse okrajne šolske svete, šolska vodstva in knjižniške odseke na „Planinski Vestnik“ v svrhu naročbe za učiteljske knjižnice s pripomnjo, da je ta časopis pripravno čtivo za učence višjih stopenj in učiteljstvu dobra opora pri pouku o domovinoznanstvu. V sedmih kočah osrednjega društva, ki so oskrbovane, je bilo v letu 1909 v spominskih knjigah vpisanih skupaj 4668 obiskovalcev.

Izdali so se veliki orijentacijski zemljevidi z Julijskih alp, ki se bodo na velikih tablah namestili na vseh večjih in važnejših postajah gorenjske železnice in v bolj obiskovanih letoviščih.

Sprejel se je predlog blagajnika Šušteršiča, da plačujejo podružnice za vsakega člana po 3 K za „Planinski Vestnik“, mesto 2 K ko dosedaj. Istotako se je sprejel njegov predlog, da plačajo društveniki po kočah polovično prenočnino, pri jedilih pa imajo 20% popusta, ako bivajo v gorskih krajih vsaj 3 dni, v dolinskih pa 5 dni. To pa velja tudi za rodbinske člane društvenikov.

Iz blagajnikovega poročila je bilo posneti, da je imelo društvo v minolem letu 117.691 K 84 v dohodkov in 115.919 K 60 v stroškov. Čistega imetja ima društvo 65.928 K 86 v.

Izprememba v generalnem inspektoratu čet. Generalni inspektor čet baron Evgen Albiori je na lastno prošnjo odstavljen od tega mesta. Za armadnega inspektorja sta imenovana fcm. Oskar Potiorek in generalni major vitez Frank.

Občinske volitve v Vipavi. Pri občinskih volitvah v Vipavi je zmagala pa vsi črti S. L. S.

Bivšemu ravnatelju „Banca popolare“ Colleju se je zmešalo. Tako se čita v goriških laških listih. Ali je na tem kaj resnice, ne vemo. Z otoka Krk sta ga privedla v Gorico dva tržaška detektiva, in sicer eden Slovenec in eden Hrvat. Med potjo po morju je Colle venomer jokal ter pravil, da je nedolžen. Ko se je v Trstu izkrcal na suho, ga je čakalo več ljudi, ki ga skoro niso spoznali, ker si je pustil v zadnjem času brado. V Trstu se niso nič mudili, marveč so ga z ladje odpeljali naravnost na železniško postajo in od tam v Gorico, v goriške zapore.

Povišana obrestna mera. Vsled deželnozbornskega sklepa z dne 20. januarja t. l. se je povišala obrestna mera za popravila deželnega hipotečnega zavoda v Gorici od 4% na 4½%.

Potem, ko je hipotečni zavod potrebno ukrenil, da se izvršita sklep, je sklenilo varuštvo zavoda začeti s poslovanjem na podlagi nove obrestne mere sredi aprila.

Opaziti je pri tem, da se je sicer obrestna mera povišala, da pa se je ob enem zboljšal eskompt, ki bo za naprej znašal 98½% torej bo znašala izguba samo 1½% od nominalne vrednosti.

Poštni in brzojavni urad Sesljan. Temeljem odloka c. kr. trgovskega ministerstva z dne 12. t. m. št. 14916/P se otvori poletni poštni in brzojavni urad Sesljan izjemoma že s 16. dnem t. m.

Deželno pomožno društvo „Rdeči križ“ nam je poslalo računski zaključek za l. 1909, iz katerega posnemljemo, da je štel to društvo koncem l. 1909 313 članov. Premoženja ima 60.388,61 K. Društvo je delovalo v 58 slučajih bolezni. Predsednik tega dobrodelnega društva je dvorni svetnik Jožef pl. Fabris-Freyenthal. Društvo šteje skoraj polovico članov Slovencev.

Perathoner — tržaški škof? Pod tem naslovom piše sobotni „Slovenec“: Torkova številka „Reichsposte“ ima poročilo iz Rima, da največ upanja do tržaške škofijske stolice ima monsignor Perathoner v Rimu. On da je sicer Nemeč, a govori že z mladega dobro italijansko. Tako tedaj! Nemško in italijansko, po slovenščini in hrvaščini se ne vpraša! Kje pa smo vendar?! Kdo pa tvori večino vernega prebivalstva tržaške škofije? V Trstu je sicer mnogo Italijanov, vendar je velika večina prebivalcev tržaške škofije, ki se udeležuje verskega življenja, s katerimi ima torej škof opraviti, slovensko-hrvaška. In na to večino prebivalstva naj se nima toliko ozira, da bi ji poslali pastirja, ki razume jezik ljudstva? To se je sicer že enkrat zgodilo; tudi škof Nagl se je moral slovenščine šele učiti, ko je prišel. Ne, dobro, bil je dober mož in dober škof, njegovo pastirovanje plodovito. A škof Nagl sam ve, kako težko je, ako se je treba v teh letih začeti šele učiti novega jezika, pravzaprav dveh, dasi sorodnih jezikov. In če se je enkrat to poskusilo, naj bo! Da bi se pa kar sistem vpeljal: v Trst Nemca, ki

zna italijansko, po slovenščini se pa ne vpraša! — Zoper to moramo pa vendar odločno ugovarjati. To je preveliko preziranje cerkvi najbolj vdanih Slovencev in Hrvatov! Kaj je vendar bolj naravno kakor zahteva, da pastir razume jezik svojih ovac? Kako more drugače reči: „Jaz poznam svoje ovce in one poznajo mene“? Do pastirja, s katerim se razumeti ne morejo, ne bodo podaniki nikdar imeli pravega zaupanja. Mi Slovenci in Hrvati smo gotovo cerkvi zvesti in vdani, a na preveliko poskušnjo vendar ni treba devati naše potrpežljivosti! — Zato naj poklicani krogi store vse, da dobi tržaška škofija pastirja, ki bo mogel služiti vsem škofljanom, Slovincem, Hrvatom in Italijanom.

Tako „Slovenec“. Sicer pa je prav ista „Reichspost“ priobčila v jedni poznejših številkih vest, o kateri pravi, da jo je dobila iz gotovega vira, vest namreč, da za tržaškega škofa ne bode imenovan ne dr. Faidutti ne Lohninger in tudi Perathoner ne, marveč neki duhovnik iz hrvaškega Primorja.

Zakonska Grill oproščena. V soboto je končala razprava pred deželnim sodiščem proti zakonskima Grill, ki sta bila obdolžena, da sta v Miljah umorila svojega 7letnega sinčka in pustila truplo ležati na javni cesti. Radi pomanjkanja dokazov ju je sodišče oprostilo.

Roparski napad na brzojavni urad v Vidmu. — Uradnik umorjen. V noči od četrta na petek ob 2. uri, ko je imel v brzojavnem uradu ponočno službo 22-letni Josip Piemonte, sta nepazena vdrla v urad kovača, 20-letni Jakob Banes in 19-letni Marijan Tuber.

Tu sta najprej zamašila usta brzojavnemu slugi ter sta nato v svrhu ropanja umorila omenjenega brzojavnega uradnika. Neki pasanti, ki so slišali klice na pomoč, so obvestili policijske agente, ki so prihiteli, a našli vrata urada zaprta. Čim sta roparja skušala pobegniti, so ju aretirali. Uradnik je bil štirikrat z nožem zaboden v levo stran prsi.

Divaška jama razsvetljena. Dne 1. majnika bode divaška jama razsvetljena in sicer od 3. do 6½ ure zvečer.

Nameravana nova zveza z Dalmacijo. Neka družba proučuje vprašanje o direktni zvezi Istre z Dalmacijo po trajektnem prometu. Konsorcij ima že dovoljenje za izdelanje načrta, po katerem bi se zgradila normalnotirna železnica iz Opatije do Preluke pri Voloski čez prekop di Mezzo in Kvarnerolo po trajektu v Zader. Trajektni promet se smatra, da zapelje ves vlak na ladjo ki ga potem pelje čez morje.

Št. 237/10.

Objava.

Vsled deželnozbornskega sklepa z dne 20. januarja 1910 se je povišala obrestna mera za popravila deželnega hipotečnega zavoda od 4% na 4½%.

Potem ko se je potrebno ukrenilo, da se izvrši ta sklep, je sklenilo varuštvo podpisanega zavoda začeti s poslovanjem na podlagi nove obrestne mere sredi meseca aprila tega leta.

To se razglša z opazko, da se je določilo za eskomp zastavnih pisem od 4½% merilo po 99% njihove imenske vrednosti.

V Gorici, dne 16. aprila 1910.

Ravnalstvo deželnega hipotečnega zavoda poknežene Grofovine Goriško-Gradišćanske.

Cerkveni rop v Ronkih. — V noči minolega petka so neznani lopovi udrli v cerkev v Ronkih. Najprej so vzeli v zakristiji 4 srebrne kelihe, 28 metrov damaska in 2 srebrna križa. Potem so z vetrihi odprli cerkev ter vzeli iz tabernakeljna ciborij z drugimi vrednostmi vred. Svete hostije so razmetali po tleh. Odprli so tudi skrinjice za milošćine ter pobrali iz njih ves denar. Vrednost ukradenih predmetov se ceni na 1500 kron.

Zahvala.

Volilcem, ki so pri nedeljski volitvi oddali svoje glasove meni, se na tem mestu iskreno zahvalujem. Posebno zahvalo izrekam svojim vrlim rojakom Križanom, ki so mi tudi povodom te prilike izrazili svoje zaupanje, kakor vselej. Bog živi!

Sv. Križ, 18. aprila 1910.

Tomaž Mrevlje,
župan in veleposestnik.

Loterijske številke.

16. aprila.

Dunaj 59 11 38 3 54
Gradec 9 59 47 27 73

Naroči si

kuharsko knjigo, da se ne le naučiš Pekatete pravilno kuhati, temveč da tudi izveš na koliko različnih načinov se dajo pripravljati. Pošlje ti jo brezplačno Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

Lahko zasluži vsakdo

4 do 10 K na dan

s prodajo za vsakega neobhodno potrebnega izdelka. Pošljite vaš naslov in 75 vin. v znamkah in vdobili bode te vzorce in navodilo.

Tvrška J. P. 213 DUNA J. VII. Mariahilferstrasse. — Samo pismeno.

Naznanilo.

Sl. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril novo krojaško delavnico na Kornu št. 6, ter izvršujem vsa naročila točno in solidno po najnovejši modi.

Se sl. občinstvu v mestu in na deželi najtopleje priporočam.

Spoštovanjem

FRAN SIMČIČ, krojač.

Še nekaj tisoč

visokodebelnatih jablan in češenj najboljših vrst, ter bilf Montiecle in Riparie odda takoj po ugodni ceni

Vinarsko in sadlarsko društvo

Priporočamo našim gospodinjam pravi **FRANCKOV:**
kavni pridatek z tovarniško znamko: kavni mlinček:

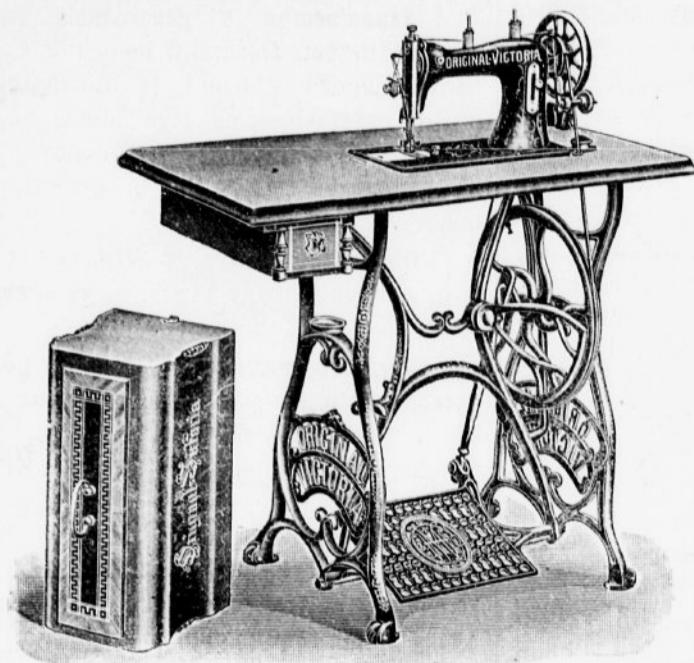
Sprejme se takoj
spreten vrtivec za železo in
kovino in eden navadni kovač.
Papirnica Podgora v Gorici.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče števil. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po **zmernih cenah.**

Cenj. dame in gospodje --- pozor!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovjšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgoletnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.

Original Victoria stroji delajo še po 10 letni uporabi brezšumno.

Original Victoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original Victoria stroji so najpraprnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Trvdka stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original Victoria stroji so najboljši izmed vseh dosedaj obstoječih tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Victoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Victoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokolos „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri trvdki

Kerševani & Čuk -- Gorica

Stolni trg (Piazza Duomo) števil. 9.

BILANCA

„Centralne posojilnice“ v Gorici

registrovane zadruge z omejeno zavezo

ZA LETO 1909.

Imovine			Dolgovine		
	Kron	vin.		Kron	vin.
Račun efektov	1.624	—	Račun hranilnih vlog: Stanje	2.199.190·16	
„ inventarja	2.324	28	„ hranilnih vlog kapitalizovane obresti	89.850·37	2.289.040 53
„ premičnega inventarja „Central“	539	46	„ tekoči stanje:	667.428·48	
„ posojil na menice	545.154	94	„ tekoči pripisane obresti	22.555·14	689.983 62
„ posojil na vknjižbo	1.655.627	91	„ glavnih deležev		52.000 —
„ posojil na mesečno odplačevanje	40.801	40	„ opravljenih deležev		3.186 —
„ obresti posojil na menice zaostale	18.088	67	„ rezervnega fonda		35.928 25
„ obresti posojil na vknjižbo zaostale	41.088	91	„ razpoložnega zaklada		1.614 93
„ obresti posojil na mesečna odplačevanja zaostale	1.909	33	„ obresti posojil na menico predplačane		3.385 08
„ tekoči stanje: 552.557·50			„ obresti posojil na vknjižbo predplačane		9.910 49
„ pripisane obresti 21.936·71	574.494	21	„ obresti posojil na dva mesečna odplačane		13 16
„ knjig in tiskovin	1.692	75	„ dividende		1.573 60
„ nakupljenih deležev „Krojaške zadruge“	12.892	40	„ stavbene uprave: predplačana najemnina		1.811 01
„ obresti nakupljenih deležev „Krojaške zadruge“	2.387	65	„ zgube in dobička: dobiček		13.773 10
„ stavbe	189.139	47			
„ stavbene uprave zaostala najemnina	601	36			
„ tožbenih stroškov	1638	45			
„ blagajne: gotovina 31. decembra 1909	12214	58			
	3.102.219	77		3.102.219	77

Načelstvo:

Berbuč Ivan, deželni poslanec in c. kr. prof. v Gorici, načelnik;
Fran Vodopivec, c. kr. svetnik v p. v Gorici,

Dr. Fran Žigon, prof. bogoslovja v Gorici,

Dr. Fr. Pavletič, odvetnik v Gorici,

Anton Fon, trgovec v Gorici,

Fran Leban, c. kr. vladni svetnik v p. v Gorici,

Ferdinand Sfiligoj, veleposestnik v Gorici,

odborniki.

Nadzorstvo:

Anton Šantel, šolski svetnik v Gorici, načelnik;
Fran Pirjevec, c. kr. rač. ravnatelj v Gorici,

Josip Pavletič, stolni dekan v Gorici,

Dr. Fran Kos, c. kr. prof. v Gorici,

Dr. Andrej Pavlica, stolni vikar v Gorici,

člani nadzorstva.